

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Állatvédelmi vagy szomszédjogi szabály a 41/2010. (II. 26.) Korm. rend. 14. § (2) bekezdése?

Szerző:

dr. Kajó Cecília

Bojtár Telefonos Állatvédelmi Jogsegély-szolgálat Egyesület, titkár

Budapest, 2021. március 2.

I. Bevezető

Állatvédelmi hatósági munkám idején a bejelentések kb. 80%-a arról szólt, hogy „állandóan ugat a szomszéd kutyája, csináljak már valamit”. Ez olyan mély benyomást tett rám idővel, hogy egyrészt szorgalmasan kerestem a megoldásokat, másrészt egy idő után cikkekben próbáltam jegyző és ügyintéző kollégáimnak segítséget adni ahhoz, hogy milyen megoldásokhoz tudnak nyúlni anélkül, hogy elintéznék egyszerűen „a kutya dolga, hogy ugasson” mondattal.

Adja magát az egyértelmű helyzet: ha egy kutya „indokolatlanul” ugat, biztosan valami baja van, éhes, szomjas, beteg, fázik, fájdalmai vannak, egyedül érzi magát; hiszen tartja magát a közvélekedés, hogy a kutya egyébként néma állat, és csak nyomós és baljóslatú okból kezd ugatásba. Milyen eljárásokban vizsgálható a kutyaugatás indokoltsága vagy indokolatlansága, állatfókuszú vagy emberfókuszú eljárásnak kell-e lennie, és milyen lehetséges eredményekkel járhat egy ilyen eljárás megindítása? A kérdések megválaszolásához próbálok segítséget nyújtani egy állatvédelmi jogszabályba bújtatott kósza szomszédjogi szakasz elemzésével illetve saját valamint bírósági jogesetekkel jogalkalmazó kollégáimnak.

II. A megfelelő közigazgatási hatósági eljárás kiválasztása, a lefolytatásuk során előálló problémák

Az „állandóan ugat a kutya” típusú bejelentésre elsődlegesen jegyzői hatáskörbe tartozó állatvédelmi hatósági eljárást indíthatunk, megfontolva, hogy közigazgatási hatósági teljes eljárásban 60 napos ügyintézési határidővel bonyolítjuk azt le, és a bejelentőt ügyfélnek tekintjük (vagy nem, ez a mi jogalkalmazói tudományunkra van bízva, hogy közvetlen érintettséget fel tudunk-e mutatni) és jogorvoslattal megtámadható határozatot közlünk vele; vagy pedig a beadványt közérdekű bejelentésként kezelve 30 napos ügyintézési határidővel, a megtett intézkedésről szóló írásos tájékoztatás terhe mellett járunk el.

A probléma szempontjából a „jobbik eset”, ha találunk állatvédelmi hiányosságot, hiszen akkor annak orvoslása kapcsán megmarad a remény, hogy az ugatás is abbamarad. Ez általánosságban lehet a jó gazda gondosságának elmulasztása, az alapvető állattartási feltételek megteremtésének

hiánya (pl. állandó láncon tartás, nem megfelelő táplálás, foglalkozás elmulasztása, minden olyan hiányosság, hiba, amelyet le tudunk vezetni az állatvédelmi törvényből¹ és a kedvtelésből tartott állatok tartásáról szóló kormányrendeletből²).

A probléma szempontjából a „rosszabbik” eset, ha nincs állatvédelmi hiányosság, a kutya csak szimplán ugató.

Állatvédelmi hiányosság híján előcítálhatjuk a kedvtelésből tartott állatok tartásáról szóló kormányrendelet szomszédjogi klauzuláját³.

A „tartósan és szükségtelenül ne zavarja” fordulat⁴ lényegében a dolog használatának általános magánjogi korlátja leszűkítése⁵ a „tartósan” kifejezés beiktatásával, de nem teljesen világos a jogalkotó akarata, amikor egy állattartásról szóló jogszabályba az állattartás emberekre (elsősorban a közvetlen szomszédságra, a lakóközösségre) gyakorolt hatásával kapcsolatos elvárást fogalmaz meg.

Jegyzői hatáskörben, állatvédelmi hatósági eljárásban sosem alapoztam erre a szakaszra döntést, hiszen véleményem szerint ez egy kóbor szomszédjogi szakasz egy állatvédelmi témájú jogszabályban, érvényesítése bíróság elé tartozik - vagyis szerintem jegyzői hatáskörben erről dönteni nem lehet.

A bíróság dolga polgári per keretében, az abban rendelkezésre álló eljárási eszközök igénybevételével, a felperes által előtárt bizonyítékok mérlegelése alapján a zavarás időbeli, térbeli kiterjedését feltárni, tartós vagy átmeneti voltát értékelni annak érdekében, hogy kimondható legyen: a zavarás szükséges vagy szükségtelen, tartós vagy ideiglenes és ezekből további következtetéseket levonni a jogkövetkezményt illetően.

---

¹ Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény

² A kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rend.

³ A kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rend. 14. § (2) bekezdés

⁴ 14. § (2) A kedvtelésből tartott állatot úgy kell tartani, hogy az állat tartása lehetővé tegye annak természetes viselkedését, ugyanakkor a környező lakóközösség kialakult élet- és szokásrendjét tartósan és szükségtelenül ne zavarja.

⁵ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:23. § [A dolog használatának általános magánjogi korlátja] A tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen a szomszédokat szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné.

Véleményem szerint a „tartósan, szükségtelenül” történő zavarás vizsgálata állatvédelmi hatósági keretek között nem lehetséges. Ha mégis jegyzői hatáskörben született döntés - és láttam ilyen döntéseket is, nem egyet az utóbbi időben -, akkor azzal szembesültem az olvasás során, hogy a végkövetkeztetés pusztán annyi volt, hogy az állattartónak „úgy kell tartania állatát, hogy azzal a lakóközösség életét szükségtelenül ne zavarja”. Egy ilyen előírás önkéntes teljesítése és annak hiányában végrehajtása, gyakorlatilag lehetetlen.

Már csak azért is bírói feladatnak vélem a fenti szakasz szomszédjogi perben való alkalmazását, mert többek között polgári jogi fogalmakat és tényeket kell tisztázni, így például a zavaró és a zavarással érintett fél személyét: a zavaró személy valóban kizárólag csak tulajdonos lehet, vagy pedig a dolgot más származtatott jog alapján használó (a kutyaugatásos példában: állattartó) személy?

Hogy megnyugodjunk, a bírói joggyakorlat sem egységes a tekintetben, hogy a szomszédjogi perekben kizárólag csak tulajdonos lehet-e kötelezett. Ahogy a birtokvédelmi jogeseteknél az „eredeti állapot” problematikája, úgy itt a „mikori” tulajdonos problematikája is felmerülhet (a kutyaugatással kapcsolatos kötelezettségek címzettjeként az állat tulajdonosát vagy birtokosát, gyógykezelése miatti ideiglenes tartóját stb. is meg lehet-e jelölni?). Arról nem beszélve, hogy a kutya azonosítására szolgáló, nyakba beültetett transzponder tulajdonjogot nem igazol, az gyakorlatilag a kutya személyi igazolványa, és a legnagyobb haszna (korrekt regisztráció esetén) az, hogy szökés/elvesztés esetén a gyors hazakerülést szolgálja. Hogyan tudná tehát az állatvédelmi hatóság közhitelesen, de legalább az eljárás szempontjából megnyugtatóan tisztázni, hogy ki az állat tulajdonosa, így kire kell kötelezettséget róni? Ez a kérdés gyakran a bíróságot is nehéz dilemma elé állítja.

A következő kérdés a kutyaugatásos szomszédjogi példánkban, hogy ki a zavarást elszenvedő szomszéd? Csak a közvetlen szomszéd, vagy a közvetett szomszédság is? Esetleg ahogy Sólyom László környezeti károk kapcsán kifejti, akár több száz kilométeres távolságban is értelmezhetjük a szomszédság fogalmát? A szomszéd fogalma a zavarás fajtájához kapcsolódó, esettípusról esettípusra eltérő fogalmat takar.

A szükségtelen, tartós zavarás körében további jó néhány szempontot értékelni kell: a helyben szokásosságot (a lakóközösségben egyébként jellemző-e az állattartás), a felek ingatlanhasználathoz fűződő érdekeit, az érdekek összemérését (állattartáshoz való érdek/jog vs. nyugodt pihenéshez, egészséghez való jog/érdek), a rendelkezésre álló közigazgatási engedélyeket, nyilvántartásba vett szolgáltatásokat (pl. kutyatenyésztés, kutyakozmetika, más kutyatartással összefüggő tevékenységek), a zavarást elszenvedő személyében rejlő körülményeket (nem járul-e hozzá saját magatartásával maga is az állat viselkedéséhez, nem hergeli-e, nem készít-e zaklató videókat annak bizonyítása érdekében, hogy a kutya valóban egész nap ugat, holott csak a videózó személy közelségére reagál, egyébként nyugodt viselkedést tanúsít stb.).

Magával a zavarás fogalmával kapcsolatban egyébként a Polgári Törvénykönyv semmilyen támpontot nem ad (jogtörténeti érdekesség, hogy a századfordulón a jogalkotó korábban taxatív majd exemplifikatív felsorolást adott a korabeli jogszabályokban felsorolva, hogy mit ért zavarás alatt pl. füst, korom, gőz, rázkódás stb., amely a másik ingatlanra hatással van).

Zajjal - jelen esetben a kutyaugatással - kapcsolatos szomszédjogi vitákban a határértékkel jellemezhető hangerőn kívül más jellemzőknek is jelentősége van: időtartam, időszak, impulzivitás. Ezekből leginkább az időszak tekintetében lehet általános megállapításokat tenni, hogy az emberek nagyobb hányada mely időszakra tekint pihenőidőként, és mely időszakra olyanként, melyben bár zavarólag hat a kutyaugatás, de a napközbeni további zajok, zavaró tényezők mellett tűrés kötelezettség alá tartozik az elviselése.

A helyben szokásosság megállapításához a bírói gyakorlat a különböző módszertani útmutatók szerint referenciakörnyéket állapít meg: megállapítja, hogy a településrész milyen jellegű (családi házas, kertvárosi jellegű, szórakozónegyed, csendes hegyvidéki község stb.) és ott milyen összehasonlítható, szokásosan végzett tevékenységek merülnek fel és abba hogyan illeszthető be a kifogásolt zavarás (pl. ipari tevékenység vagy állattartás szokásosan folytatott, vagy csendes pihenőövezet, ahol az állattartás nem jellemző stb.). A helyben szokásosság ráadásul idővel

változhat, és az a vicces helyzet állhat elő, hogy az állattartást zavarja az időközben beállt változás a településrészen⁶.

Állattartási hiba hiányában és a szomszédjogi pertől való ódzkodás esetén jöhet szóba a jegyzői birtokvédelem (a jegyzői döntéssel szembeni elégedetlenség pedig elviszi a feleket a bíróságra a határozat megváltoztatása érdekében kezdeményezett birtokvédelmi perbe), ahol a kutyaugatással elkövetett tilos önhatalmat, és a birtoklásban bekövetkezett zavarást kell bizonyítania az eljárást kezdeményező félnek.

A Polgári Törvénykönyv vonatkozó szakaszai szerint a jogkövetkezmény az eredeti állapot helyreállítása és a magatartástól a jövőre nézve való eltiltás lehet. Adja magát a következő probléma: mi volt az eredeti állapot? Az élethelyzet, amikor a kutya még nem ugatott, vagy az élethelyzet, amikor a szomszéd még nem tartott kutyát? Volt olyan ügyfelem, aki szerint az eredeti állapot azt jelentette, amikor a szomszédok még nem laktak a szomszédságban...

III. Jogesetek

Saját korábbi birtokvédelmi jogesettáramból két ügyet hoztam, lényegét tekintve mindkettő kudarcnak tűnik az alapprobléma megoldása oldaláról.

Az egyik ügyben kennelben tartott kutya ugatása zavarta a szomszédságot, a kennel - mint tartási hely - jogszabályi minimum nagysága adott volt (sőt többszörösét kiadta az állatvédelmi jogszabály által megszabottnak), a kutya ellátása, oltottsága, transzponderrel való ellátottsága, a napi egyszeri ellenőrzés mind kipipálható volt, így állatvédelmi hiányosságot nem tudtam megállapítani. A megindított jegyzői birtokvédelmi eljárásban a benyújtott bizonyítékok és a helyszíni szemle tapasztalatai alapján úgy döntöttem, hogy a kennel áthelyezésével biztosítható a szomszédok nyugodt birtoklása. Sajnos egy hónap múlva az áthelyezett kennel miatt érintett hátsó szomszédok fordultak hozzám panaszukkal.

---

⁶ Egy postagalambászattal foglalkozó személy azért indított pert, mert a szomszédos ingatlanon társasház épült és az zavarta a galambtartást, Gyulai Városi Bíróság, 1.P20.379/2008/9.

A második ügyben szintén állatvédelmi hatósági eljárással kezdtem, de ott sem találtam fogást állatvédelmi oldalról, így jegyzői birtokvédelmi eljárásra került sor, ahol eltiltva az állattartót a jövőre nézve a birtoksértő magatartás kifejtésétől, köteleztem az eredeti állapot helyreállítására (vagyis amikor még nem ugatott annyit a kutya - ez elmondásuk szerint a kb. egy-éves állat néhány hónapos kölyökkorára tehető, amikor még jóval többet foglalkoztak vele, azonban időközben a „kiszgazdi” kollégiumba ment. Kínomban tehát a megoldást egy kutyaiskolában találtam meg - kevés sikerrel. A kutya engedelmesebb lett és megtanult jó néhány kunsztot és a gazdája is megtanult a kutyával sokkal jobban bánni, azonban a munkába járással és jóval hosszabb távolléttel kapcsolatos vélhetően szeparációs szorongásból adódó állandó ugatásból a kutyaiskola sem nevelte ki a kutyát, már engedelmesebben, de ugyanúgy ugatott).

Végül két bírósági döntéssel zárom a cikket, amely szerintem alátámasztja azon véleményemet, hogy a címben hivatkozott jogszabályhely nem állatvédelmi, hanem szomszédjogi elbírálást igényel. „Kedvtelésből állatot úgy kell tartani, hogy az állat tartása lehetővé tegye annak természetes viselkedését, ugyanakkor a környező lakóközösség kialakult élet- és szokásrendjét tartósan és szükségtelenül ne zavarja. A szomszédjogi szabályok megsértésén alapuló birtokvédelmi perben figyelembe kell venni a szerzett jogok védelmének jogelvét is [1959. évi IV. törvény 100. §, 188. §, 1952. évi III. törvény 206. § (1) bekezdés, 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdés, 1993. évi CXIV. törvény, 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet 14. § (2) bekezdés].”⁷

A hivatkozott ítéletből számomra a legfontosabb szakasz az időfaktor (melynek korábbi elemzése során nem egy ügyfelem megdöbben, hiszen egy állattartással évtizedek óta érintett kertvárosi lakóközösségbe költözve, nem tudták rögtön másnap „betiltatni” hatósági úton az évtizedek óta, több generáción keresztül gyakorolt tevékenységet): „Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes 1997-ben költözött a társasházba, míg az alperes ezt megelőzően, már az 1980-as évek végétől kezdődően foglalkozott kutyatartással (-tenyésztéssel), ingatlanát ennek a célnak megfelelően alakította ki. A felperes tehát maga választott lakhelyéül egy olyan lakókörnyezetet, ahol a lakóközösség kialakult élet-, és szokásrendje szerint nemcsak kutyát, de még kis és nagy haszonállatot is tartanak, éppen a környezet jellegére tekintettel. A szomszédjogi szabályok

---

⁷ BH 2012. 260.

megítélésének következetesen érvényesülő elve szerint egyesek fokozott érzékenysége nem eredményezheti e szabályok megsértésének megállapítását”.

Nézzük a szomszédjogi megközelítés mellett az ún. magánlakás zavartalan használatához fűződő jog sérelmének „kutyaugatással” történő megvalósítását!

Az alábbi ismertetett jogesetben⁸ az alperes a kutyatartás azon módjával sértette meg a felperesek magánlakás zavartalan használatához fűződő személyiségi jogait, hogy „nem tett hathatós intézkedést annak érdekében, hogy kutyái napközbeni ugatásának zavaró hatását mérsékelje”.

„A Fővárosi Ítéletábla felpereseknek alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. június 8. napján kelt 8.P.25.431/2015/14. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezési kérelme folytán meghozta a következő ítéletet: A Fővárosi Ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és azt állapítja meg, hogy az alperes a kutyatartás azon módjával sértette meg az I-XIV. rendű felperesek magánlakás zavartalan használatához fűződő személyiségi jogait, hogy nem tett hathatós intézkedést annak érdekében, hogy kutyái napközbeni ugatásának zavaró hatását mérsékelje. Ezt meghaladóan az I-XIV. rendű felperesek keresetét elutasítja. Kötelezi az I-XIV. rendű felpereseket, hogy személyenként fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra 10 500-10 500 (tízezer-ötszáz - tízezer-ötszáz) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 147 000 (száznegyvenhétezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket. A peres felek az első- és másodfokú perköltséget maguk kötelesek viselni. Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.”

Kérdéses persze, hogy a felperesek mit nyertek egy pusztá megállapítást tevő ítélettel, hiszen a sérelemdíjra vonatkozó kereseti kérelmet elutasította az Ítéletábla.

---

⁸ Fővárosi Ítéletábla 32.Pf.21.106/2016/7-II.

Mindenesetre a fenti két döntésből is láthatjuk, hogy a kutyaugatás az esetek döntő többségében több mint állatvédelmi probléma és a megfelelő döntés meghozatala érdekében bírói fórum elé tartozik.

Felhasznált jogszabályok:

- Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- A kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rend.

Felhasznált ítéletek:

- Gyulai Városi Bíróság, 1.P20.379/2008/9.
- Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.106/2016/7-II.